

Primeres reflexions sobre tendències, punts crítics i possibles temes de debat

Fernando Fantova

Històricament, el concepte d'inclusió ha estat associat a la dimensió social de la ciutat. Aquesta, però, ha estat una visió «reparadora» de la inclusió. Un procés que ha vingut a revertir o minimitzar un mal anterior.

És necessari donar una nova centralitat de la dimensió social de la ciutat. Cal superar la subsidiarietat de la dimensió social respecte a, per exemple, la dimensió econòmica, per subvertir-ne el caràcter prestacional i pal·liatiu de la dimensió social. «Las políticas llamadas sociales no son sólo sociales, y no sólo las políticas sociales tienen carácter social.»

La dimensió social pren, per tant, una rellevància que no havia tingut fins ara. Moltes polítiques socials tenen, així, impacte en altres aspectes i àmbits de la ciutat (ambientals, econòmics), alhora que polítiques d'altres àmbits també afecten la dimensió social.

La dimensió social ha de ser transversal (interdependència a diferents escales). Per tant, la condició inclusiva haurà de formar part de cadascuna de les polítiques desplegades des dels àmbits abordats per l'Agenda Urbana Mataró 2030 (digital, ambiental, polític, econòmic, planificació urbanística...).

Des d'una mirada interna, aquesta interdependència ha de servir per abordar aspectes clau cap a una Mataró Ciutat inclusiva: entre altres, la reconsideració de la dualitat ocupacions productives (remunerades) – ocupacions cuidadores (reproductives) i la seva distribució; la provisió d'espais (residència) i infraestructures (ciutat) de promoció de comunitats acollidores, col·laboratives i sostenibles; l'abastiment alimentari i energètic garantit per evitar la vulnerabilitat social, i la promoció del teixit associatiu i col·laboratiu de base comunitària.

Finalment, però potser més rellevant, es fa necessària la construcció d'un relat de ciutat que serveixi per connectar la història de la ciutat amb la seva projecció de futur. Una projecció basada en la seva diversitat generacional i cultural. Cal recuperar l'orgull de ciutat i de barri com a patrimoni intangible de la comunitat i com a «fibra de sentit profund» de la Identitat.

Tendències i punts crítics

Ocupacions remunerades
Vs cures comunitàries.

Allotjament i convivència.

Autoorganització comunitària i
solidaritat, garantia de subsistència.

Teixit associatiu-cooperatiu-
col·laboratiu.

Governança social entorn a la
convivència, l'autoorganització
i la solidaritat.

Identitat de ciutat.

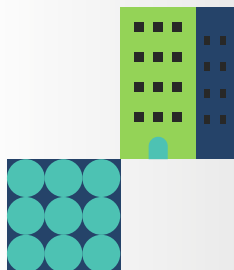
Possibles temes de debat

Especialització econòmica en el
context metropolità i global.

Què és l'economia de les cures:
és possible una reinvençió
de la vida comunitària?

El paper dels serveis socials,
les polítiques d'habitatge,
la tecnologia i altres.

Reinvençió de l'Administració local
i col·laboració amb altres agents.

Carolyn Daher

Cal generar un visió compartida i conjunta del model de ciutat en la qual «viure bé» sigui un consens entre la ciutadania i l'administració.

Dos dels reptes majors que es plantegen són l'envelliment de la població i l'expansió/creixement de la ciutat, sobretot en termes de necessitat de mobilitat i habitatge. És especialment rellevant la problemàtica conjunta envelliment-mobilitat, en què l'objectiu ha de ser garantir la vida autònoma i de qualitat de les persones.

De forma similar al concepte de ciutat inclusiva, la salut és un element de consens (tothom hi està a favor), per tant, el repte no és tant el QUÈ sinó el COM implementem polítiques que afavoreixin transversalment la salut de les persones.

En aquest sentit, i donades les expectatives de l'increment de la població urbana mundial, la planificació de la ciutat hi juga un paper transcendental a l'hora de proveir d'un entorn urbà saludable.

L'entorn (urbà) en què vivim és un factor fonamental a l'hora de fer possibles els canvis de costums i de comportament necessaris per a afavorir la salut de la ciutat. Aspectes com la millora de les condicions energètiques dels habitatges o la promoció de la mobilitat sostenible, els circuits de proximitat, la biodiversitat urbana o la seguretat alimentària, són tan sols alguns dels exemples en aquest sentit.

Amb aquesta finalitat, les solucions de base tecnològica han de servir de «recolzament» (recollida de dades, anàlisi de dades, simulació...) per a la presa de decisions, però ha de ser la ciutadania i les persones les que legitimin aquest procés de canvi. D'una banda, la ciència ciutadana (*city science*) apareix aquí com un dels elements clau per tal d'enfortir la presa de decisions, a l'hora que afavoreix i legitima els processos de participació i de co-creació. De l'altra, el capital humà, especialment el vinculat al món acadèmic/investigador, ha d'aportar el valor afegit necessari i la capacitat de maniobra desitjable, també davant de resultats i diagnòstics inesperades però probables d'aquests processos.

Tendències i punts crítics

Transversalitat de la salut, benestar, qualitat de vida

Mobilitat

Canvis demogràfics

Biodiversitat i solucions basades en la natura (NBS)

Espai públic-bé comú

Possibles temes de debat

Necessitats de mobilitat a Mataró

Envelliment digne

Participació i co-creació de la ciutadania

Què necessita Mataró per a preparar i gestionar possibles desastres naturals i altres crisis?

Com es poden utilitzar solucions basades en la natura per a ser una ciutat més agradable, generar economia i ser més resilients?

Pere Merino

Segons s'estableix al document de bases Agenda Urbana Mataró 2030, una ciutat pròspera és aquella que transita des d'un model lineal a un de circular per generar ocupació de qualitat, optimitzar els seus recursos, i aconseguir qualitat de vida i benestar a la seva ciutadania sense comprometre el futur de les generacions més joves. A això, però, caldria afegir «que inclogui oportunitats per a totes les persones» i que per generar aquestes oportunitats ha d'estar en «constant moviment de canvi». Per tant, en tant que aquest canvi generarà una resistència al canvi, cal preveure i gestionar aquesta contra-força.

Quan volem reflexionar sobre el futur de la nostra ciutat no podem obviar aquests canvis que tindran impacte en molts aspectes. Ens caldrà una ciutat amb noves infraestructures i capacitats per poder assumir aquests reptes de manera accelerada i flexible. A la vegada, la tecnologia ens oferirà un canvi de vida radical i un gruix de noves oportunitats, que implicarà nous serveis.

D'altra banda, el desequilibri generat per aquest canvi ha de ser gestionat (abordable) per les persones i per les institucions, creant un mar de fluctuacions que s'ha «d'auto-regular mitjançant les polítiques, entitats, relacions, accions i serveis que d'elles esdevinguin».

Aquest canvi s'ha de mobilitzar a partir de la diferenciació respecte de les ciutats del nostre entorn. Això necessita identificar el tret diferencial preexistent de la nostra ciutat, especialment en relació als recursos: quins recursos interns tenim o quina combinació d'ells ens fan únics? Quins hem de crear per reduir la nostra dependència externa?

Una bona estratègia per a la definició de la ciutat de demà hauria de ser capaç d'identificar les debilitats actuals (manca de recursos, desocupació, contaminació, envelliment, pobresa...) per generar dinàmiques d'oportunitat (autosuficiència i circularitat, ocupació innovadora de valor afegit, cooperativisme d'habitatge...) però sempre amb la mirada posada en el potencial centrifugació de persones que aquestes iniciatives poden provocar.

Tendències i punts crítics

Generació d'oportunitats laborals de qualitat

Impuls de l'emprenedoria i consolidació empresarial

Gestió eficient i sostenible dels recursos.

Possibles temes de debat

La desigualtat social com a factor clau en la inversió en el territori.

Posicionament davant l'escassetat de matèries primeres.

La importància i dificultats en l'atracció de talent i d'expertesa.

Quines són les necessitats de les empreses i dels emprenedors més enllà del seu finançament

Miriam Garcia

La ciutat actual ha d'afrontar la concatenació de crisis de caire econòmic amb les derivades del canvi climàtic.

En aquest escenari, i d'acord amb el que es planteja a l'Agenda Urbana Mataró 2030 com a document de base, cal pensar en una ciutat que anticipi i prevegi els riscos, que prepari els instruments necessaris per minimitzar els impactes i que serveixi per accelerar la superació d'aquests.

La condició resiliència dels sistemes proporciona un marc per abordar aquests reptes en tant que capacitat (de les persones, les comunitats, les institucions, les empreses...) per sobreviure, adaptar-se i créixer. No es tracta, però, de promoure actuacions de restauració per retornar a un estat anterior que potser ja no és possible (ni desitjable) ja que el context ha canviat, sinó que es tracta de regenerar, promovent, a més a més, la capacitat d'adaptació del sistema urbà.

L'enfortiment del teixit subjacent i l'aprofundiment en la comprensió dels riscos seran elements clau a l'hora de prosperar davant dels desafiaments actuals i els que vindran. Especialment, i ja des de la perspectiva local de Mataró, en relació al canvi climàtic, la biodiversitat i la urbanització.

En aquest sentit, caldria re-avaluar alguns dels projectes de ciutat més rellevants i ja en marxa sota la perspectiva de la resiliència urbana, i en relació a aquests tres àmbits específics. Aquests projectes hauran d'incorporar els efectes del canvi climàtic i els reptes derivats de la urbanització. Per altra banda, projectes com el Mataró Circular podrien servir de palanca de canvi (*upscale*) a escala ciutat i en relació a la circularitat dels fluxos metabòlics a escala urbana.

Finalment, però de vital rellevància, s'haurà d'enfortir la xarxa d'actors implicats a partir de la identificació dels grups i col·lectius de base. Només així es podran «promoure autèntiques sinergies i multiplicar els resultats» de les actuacions.

Tendències i punts crítics

Canvi climàtic (increment de la temperatura, períodes de sequera, gestió de l'aigua, inundacions...).

Pèrdua de la biodiversitat.

Urbanització (infraestructures per a la gestió de l'aigua, l'energia i els recursos, l'ocupació del sòl...).

Riscos associats a què s'enfronta la ciutat.

Estratègies de mitigació i adaptació.

Possibles temes de debat

Mataró Circular: organització de la ciutat segons els principis de l'economia circular, possibles nous enfocaments per a fer urbanisme, més centrat en el tancament dels fluxos metabòlics i la barreja dels usos del sòl.

Mataró litoral: el seu futur i el seu paper en la Regió metropolitana davant els efectes del canvi climàtic.

Jordi Marin

La col·laboració, el treball en xarxa i la governança apareixen, encara amb més força, com a elements clau de la nova era.

Aquesta nova etapa ha de sorgir com a resultat de la suma de diferents factors clau: la Sostenibilitat, la Innovació, el Coneixement, la Tecnologia, l'Emprenedoria, el Talent, les Xarxes i la Governança.

D'altra banda, les tecnologies disruptives (*moonshots*) «podrien canviar les nostres vides i accelerar l'impacte de les megatendències globals». Per tant, cal anticipar la identificació d'aquestes noves tecnologies del futur per no perdre's la propera gran revolució.

Un dels camins per anticipar aquesta revolució rau en la necessitat de fer-se les preguntes oportunes en relació al model de ciutat que volem per al futur i en relació a aquestes noves TIC: com serà la ciutat del vehicle autònom?, la ciutat de la mobilitat del futur? Com serà la ciutat dels robots? O del *blockchain*? O si pensem en el 5G o el 6G, Mataró Ciutat 6G? Com serà la ciutat de la Intel·ligència Artificial? Com serà la ciutat de les dades obertes i el *big data*? Com serà la ciutat educadora del futur? Hem de crear un centre de recursos per l'educació del futur o centres d'educació? Com serà la ciutat de la salut digital?

Aquestes són algunes de les reflexions necessàries a considerar en qüestions com la mobilitat, la connectivitat, l'educació o la salut, respectivament, i han de servir de base per dissenyar la ciutat que volem. Caldrà fer el mateix per abordar altres àmbits com la seguretat, l'energia, l'aigua o el manteniment de la ciutat, entre d'altres.

Específicament en l'àmbit de l'empresa, hem de considerar la ciutat com un gran laboratori capaç d'anticipar-se al canvi de l'entorn, l'acceleració, la transformació digital, la sostenibilitat o els canvis de models de consum. Hem (l'administració) de ser creadors d'oportunitats en paral·lel a la transformació de la pròpia administració.

Tendències i punts crítics

Capacitació digital

Infraestructures digitals

Adaptació digital d'empreses i negocis

Governança digital

Ciutadania digital.

La ciutat davant la possible irrupció d'una nova realitat digital, el Metavers.

Economies de plataforma i col·laboratives: la connexió d'individus i organitzacions per a propòsits comuns.

Possibles temes de debat

Com serà la ciutat del vehicle autònom? La ciutat de la mobilitat del futur.

La ciutat dels robots i del *blockchain*.

La Mataró Ciutat 6G. La ciutat de la IA.

La ciutat de les dades obertes i el *big data*.

La ciutat educadora del futur.

El futur dels centres educatius.

Unió Europea
Fons Europeu
Next Generation

GOBIERNO
DE ESPAÑA

Pla de Recuperació,
Transformació i Resiliència

Ajuntament
de Mataró